

1568/1295.

TENTAMEN MEDICUM

INAUGURALE,

DE

RABIE CANINA.

VENTAMEN MEDICUM

IN UGGRALE

DA

RABIE CANINA

GOOD

ANALYSIS OF THE

DRUGS USED IN THE

D. GEORGE BARKER, M.D.

RECENTLY PUBLISHED

BY THE

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION

FOR THE YEAR 1912

CHICAGO, ILL.

1912

Published by the

THOMAS SMITH

RABIE CANINA

DRUGS USED IN THE

RECENTLY PUBLISHED

BY THE

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION

FOR THE YEAR 1912

CHICAGO, ILL.

1912

Published by the

THOMAS SMITH

RABIE CANINA

DRUGS USED IN THE

TENTAMEN MEDICUM
INAUGURALE,
DE
RABIE CANINA,
QUOD,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;
NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ decreto,
PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;
Eruditorum examini subjicit
THOMAS SMYTH,
ANGLO-BRITANNUS,
Societ. Reg. Med. Edin. Soc. Extraord.

*Of all mad creatures, if the learn'd are right,
It is the flayer kills, and not the bite. —POPE.*

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
CUM PRIVILEGIO,
Apud ALEX. SMELLIE.
M,DCC,XCIX.

TENTATIVE MEDICUM

IN AUCURARE

RABIE CANINA

FRANCISCO SMITH

D. GEORGE H. H. H. H. H.

AT AUCURARE

IN AUCURARE

FRANCISCO SMITH

IN AUCURARE

FRANCISCO SMITH

IN AUCURARE

FRANCISCO SMITH

IN AUCURARE

Patri suo optimo, dilectissimo,
FRANCISCO SMYTH, Armigero,

De Newbuilding

In Comitatu Eboracensi ;

Has studiorum primitias

Amoris, pietatis que

Monumentum perexiguum

Confecrat

Auctor.

Part two, op. no. 1234567
FRANCISCO SMYTH, Amicus
De Newbury
ALEXANDER RANNEY
In Commemoration
D. J. R. of R. 1840
His funeral oration
On
Amor, pietas, quae
In hunc mundum
Memento mori
De hunc mundum
Confector
Graviter
Auctor
In hunc mundum
Omnis hunc mundum
In hunc mundum
Auctor

Viris optimis,
Equiti Baronetto spectatissimo,
ALEXANDRO RAMSAY
De Irvine et Balmain, &c. &c.
Qui,
Diu in Senatu Britannico
De patria benè meritus,
Omnibus benevolentia
Morumque amoenitate carissimus,
Otium, quo tandem frui licet,
Literarum rerumque rusticarum amore,
Adornat ;

ALEXANDRO RAMAY

De l'avis et l'assentiment des dcs.

Qm

Das in Berlin

The results have been

Nec non
Medico peritissimo,
THOMAE KILVINGTON, M. B. &c.
Per multos annos artem Hippocraticam
Rhigoduni in Comitatu Eboracensi,
Summa cum laude, exercenti ;
Scientia virtutibusque
Pariter insigni :
Propter plurima
In se collata beneficia,
Grati animi
Summaeque observantiae pignus
Hoc opusculum
d. d. dque
AUCTOR.

CORRIGENDA.

P. 8. l. 18. pro "syphilitide" lege "syphilide."

P. 22. l. 2. pro "nullo" lege "nulli."

P. 29 l. 16 pro "Haggarth" lege "Haggarth"

P. 34 l. 6 pro "derelicti" lege "derelicti"

TENTAMEN MEDICUM

INAUGURALE,

DE

RABIE CANINA.

CUM medicos in studio morborum praesertim se exercere oportet, tum iis summa cura adhibenda est, qui sanatu difficillimi sunt, et quorum natura parum intelligitur. Ut ergo almae hujus academiae legibus obsequar, de malo illo terribili, quod morsus canis rabiosi miseris infert hominibus, visum est differere. Medici, intra certum a vulnere inflictio tempus, accersiti, plerumque

rumque ejus effectibus obvenire possunt, et quamvis perraro adhuc conamina aliquem, jam morbo tentatum, ad salutem restituerunt, non idcirco desperandum. Medicina, ni falluntur auctores, quosdam ita tentatos liberavit; neque deest spes, quin labores futuri et feliciores, vel aliquis forsan casus, medicamen quoddam valentius in lucem proferat. Tam arcta est rabiem caninam inter et permultos morbos generis nervosi connexio, ut si unquam illius natura perfectius innotescat, aequo gressu augeatur nostra horum cognitio.

Non equidem me aliquid novi in medium prolaturum spero. Conabor tamen, ut potero, ex aliorum laboribus excerpere, et quam breviter exponere, quicquid de natura hujus morbi dignum foret cognitione, quicquid ad ejus medelam utile. Ordine igitur dicere enitar, *imo*, Quae sit hujus vitii origo;

2do, Utrum quoddam virus salivae in-
esset ;

3tio, Utrum hoc virus in vasa sanguinea
absorbeatur ;

4to, Quae fit ejus natura et operandi
modus ;

5to, Qualis corporis status ejus actione
inducatur ;

6to, Et denique quae fit morbi curatio.

Cum fines huic dissertationi positi, vix me
hoc propositum implere sinunt, et cum nun-
quam mihi aliquem hoc morbo laborantem
videre contigit, ejus historiam praetereo :
idque eo lubentius, quod auctores hoc mu-
nere functi parum inter se dissentiant.

I. *De hujus mali origine.*—Hic morbus,
hydrophobia, ex symptomate maximè no-
tabili, nominatus, prius extitisse videtur,
quam res gestae literis traditae fuerunt. In
multis terrae regionibus ignotus est, in qui-
busdam

busdam plus quam in aliis grassatur. Adoritur a causis parum intellectis, et quasi suâ sponte, animalia generis canini, quae idem vitium sibi invicem et multis aliis animalibus, homine non excepto, morfu communicant. Ex his quaedam, si non omnia, prius rabiosa eundem morbum propagare possunt, quamvis id perpaucis certis observationibus stabilitum invenimus. A contagione solâ corripiantur, haud certo scimus. Ægros a diversis gulæ affectionibus potum oblatum horruisse, nullus dubito; sed quamvis morbus, de quo agimus, ex hoc symptomate nomen ducit, non eo solo constat. Si aliis morbis supervenerit aquae pavor, cur non uti symptoma fortuitum recenseatur? Exempli gratia, a Van Swieten accepimus inflammationi ventriculi accessisse hydrophobiam cum convulsionibus; a quibus malis tamen aeger, audacter repetitis sanguinis missionibus evasit. An ergo putare

tare possimus cum summo illo auctore, hydrophobiam hanc ejusdem esse naturae, ac eam quae canis morsum sequitur?

Morsus animalium iratorum, similem morbum, ac canis rabidi, in quatuor vel quinque exemplis inflixisse dicitur; quasi summa ira virus quoddam in salivâ secerneret. Haec autem differentia notanda, quod aegri morbo correpti sunt eodem die, quo vulnus acceperunt. Tales casus certè rarissimi sunt, et forsan ex observationibus parum accuratis memoriae produntur. Nulla enim mentio fit de istis animalibus iratis, an rabida perierint.

Hamilton, qui nuper librum de hydrophiâ laude dignum scripsit, quosdam casus timori tribuit, quia citiùs a morsu accepto infecti sunt aegri, quam unquam rabie canina vera laborantibus contingere existimat, vel quia liberati sunt medicamentis, quae ad morbum debellandum valere negat.

Cum

Cum autem talia symptomata nullos, nisi cuidam cum animali rabido communicationi subiectos, adoriuntur, eidem causae haec quoque exempla tribuenda sunt, statu animi forsan adjuvante; sed de iis fusius infra.

II. *Morbum a quodam in salivâ viro communicari.*—Cum igitur nullam causam praeter communicationem jam dictam, agnosco, quaenam haec sit, sequitur, ut investigarem. Morbus rarò quidem nisi ex morfu communicatur, inde nonnulli morfum irritatione solâ mechanicâ nocere existimant. Medici autem antiqui, et plures certe hodierni, quoddam virus salivae inesse volunt; quâ opinione nihil mihi evidentius videtur. Si enim haud ita sit, cur non ex morfu canis aequè fani ac rabidi hydrophobia sequitur? Id autem non fieri, probant omnes ab omni aevo certae observationes; probant terrores

DE RABIE CANINA.

7

terrores quibuscum canes, quamvis magni et fortes, catellum etiam minimum rabiosum effugiunt. Non defunt exempla, a viris fide dignis prodita, quae satis ostendunt, salivam animalium rabidorum cuti applicatam hunc morbum tetrum propagasse; epidermate nempe abrasâ, vel tenui uti labiorum, vel crassâ forsan et integrâ, si satis diu applicatum fuerit venenum.

Nam, ut alia omittam, scilicet in scriptis summorum virorum, actisque societatum celeberrimarum, fufius perlegenda, idem Hamilton exemplum hujusmodi recentius memoriae tradidit, quod amico defuncto videre contigit. Puella, inquit, vestem a canis rabidi dentibus laceratam habuit; vulnus autem non accepit. Illa protinus nihil metuens, vestem laceram et canis salivâ madidam resarcire, et, sicut mos erat, fila demordere incepit. Ex quo, paucas post hebdomadas, fato miserrimo succubuit.

Hic

Hic addi licet experimentum a chirurgo cel. in nosocomio Sti. Thomae publicè institutum. Salivam canis rabie extincti iniecit in venam jugularem alterius ac sani, qui postea morbo correptus periit.

Quae cum ita sint, nihil valet id experimentum unicum Doctoris Vaughan, qui salivam hominis hydrophobi in sanum canem vulnere frustrà transtulit. Minus adhuc ponderis habet argumentum istud toties objectum, scilicet quod attactus salivae, saepe hominis, et aliquando canum rabie laborantium, morbum sani non propagaverit. Contra talem objectionem satis sit respondere, nullum venenum tam acre extare, ut epidermati crassae et integrae impositum, et illico ablutum, corpori universo noceat. Quis materiam syphilitidis innocuam affirmaret, quia nutrices et alios astantes non inficiat, vel quia quaedam corpora viribus ejus omnino obstant?

An solida et alia fluida corporis morbum communicare possint, diu disputatum est. Haec opinio vix probabilis videtur. Exemplis enim, quae Van Swieten ex auctoribus collegit, objici potest, etiamsi fidem iis concedas, partes commestas, saliva forsan inquinatas fuisse. Ex his intelligi potest, hydrophobos fato neglectos concedere, vel, ut quidam admonuerunt, impiè trucidare, esse tam inutile, quàm crudele. Solummodo diffendantur a salivae attactu partes, quibus abrasa vel tenuis cuticula est; et ubicunque applicatum fuerit venenum, illicò multâ aquâ abluatur.

III. *Virus in vasa sanguinea absorberi.*—
Duarum opinionum de hujus salivae actione, quod vel in systema sanguineum absorbeatur, vel irritatione solâ locali noceat, priorem me amplecti confiteor. Applicatur enim venenum oribus apertis vasorum

B lymphaticorum,

lymphaticorum, in quorum cursu priusquam morbus sese ostendit, aeger dolores plerumque, si non semper, sentit; et in casu qui Doctori Arnold curae fuit, haec vasa cum glandulis suis vulnus inter et cor tumefacta et inflammata observata sunt. Cur non ergo materiam absorberi putemus? praesertim cum similes effectus oriri videamus, ac alia venena absorpta edunt. Sanguis nempe et alia fluida a statu sano mutantur, uti sectio cadaverum demonstravit, et separatur e corpore virus, quod eundem morbum alteri communicare potest.

Nullum aliud venenum, saltem morbo productum, nisi in vasa sanguinea recipiatur, corpus universum afficere videtur. Virus in venam jugularem injectum morbum propagasse jamjam observavi. Si saliva partis irritatione agat, aliquid acre habeat oportet. Quamvis enim tetanus, vulnere facile sanato, et nullo dolore insolito excitato,

tato, a nervorum irritatione oriatur, id a naturâ partis vulneratae pendet: Hydrophobiam autem a nullâ tali causâ pendere supra demonstratum est.

Si haec argumenta salivam absorberi non perfectè probant, maxime, ut existimo, probabilem hanc reddunt opinionem, cui objecta mihi levia videntur. Dicitur quod venenum absorptum systema lymphaticorum, et dein vasorum sanguineorum stimulare oporteat. Quamvis analogia huic opinioni multis in morbis favere videatur, in aliis prorsus adversatur. Gangraenae materia absorpta nunquàm, syphilidis et variolae non semper lymphatica inflammant. Materia gangraenae circuitum sanguinis tardat, non accelerat, et quamvis plures aliae hujusmodi materiae, uti typhi, erysipelatis, rubeolae, sanguine commistae, ejus motum augent, prius horror excitatur, viribusque naturae medicatricibus attribuenda est aucta

haec

haec actio, in debilitatem et mortem cito, ni causam morbidam superet, transitura. Id a Doctore Mease objectum fuisse miror; quippe qui salivam operatione debilitante in nervos agere docet; nisi forsan nervos aliquando fedari, arterias autem semper stimulari omni materiâ morbidâ applicatâ putaret.

Objicitur praeterea quod, ubi venena in corpus per vasa lymphatica transmittuntur, eosdem in diversis hominibus effectus producant, quod unicuique sit periodus sua, tum accessionis, tum declinationis; contrarium autem in hydrophobiâ fieri dicitur. Longe vero ab hac opinione dissentio. Hydrophobia homines circiter hebdomadam sextam adoritur; lues venerea, nullo definito tempore. Illa raro ultra diem quartam extenditur; haec per menses, per annos, nisi remediis ei obveniat. Quod ad symptomata, uter sit multiformior, quivis judicet.

Restat

Restat argumentum contra opinionem quam amplector, omnium maximè valens; similitudo nempe hunc morbum inter et tetanum, quem a nervorum irritatione oriri, inter plures constat. Hoc igitur concessio (quamvis * Doctor Girdlestone materiam vulnere formari, et in systema absorberi, non sine quadam rationis specie reatur) duo hi morbi in multis rebus differunt; id autem praecipuè memoriâ tenendum, in uno sed non in altero, materiam specificam in salivâ generari. Certe nemo negabit differentiam inter eos majorem intercedere, quam inter catarrhum a contagione specificâ et a frigore; affectiones sanè diversas. Argumentum igitur illud analogicum, quamvis primo aspectu speciosum, parum ponderis habere confitendum est.

Præter

* Vid. Appendix to Hamilton on Hydrophobia, vol. II. p. 284.

Praeter argumenta, quae jam refutare conatus sum, alia a Doctore Mease proponuntur, quae tamen non mihi salivae absorptioni, sed ejus in morbo producendo actioni adversari videntur, et quae ergo supra a me perpenſa ſunt.

IV. *De hujus veneni naturâ et operandi modo.*—Cum plura e venenis animalibus multa habent communia, ex horum conſideratione generali facilius patebunt hujus canini natura atque actio. Cumque omnia ex iisdem principiis ac aliae materiae animales conſtant, pauca de corporis vivi ſtatu modoque combinationis praefanda arbitror.

Hic ſtatus quidem diverſus eſt ab eo, quem ſumma affinitatum collectivè ſumptarum affumeret; vel, aliis verbis, affinitates quieſcentes divellentibus inferiores ſunt. Cum igitur animantia contra leges chemicas componuntur, id cuidam poteſtati his legi-

bus

bus oppositae tribui necesse est. Talis vis, quae principium vitale a philosophis dicitur, corporibus vivis inest. Haec ex cibis quamvis diversis, eundem sanguinem, eademque fluida ac solida ex eo secreta, perpetuò format. Suos effectus edit actione musculari, quaecunque hujus causa sit, et quaecunque aliae vires adjuvent: Sed hanc actionem variari, et ad unumquodque cibi genus accommodari, necesse est; liquor enim gastricus et quaecunque in cibos chemicè agunt, semper eadem manent, nisi ab aliis potestatibus motricibus mutantur. Hac actione musculari partes inutiles et nocivae e corpore ejiciuntur, et reliquae in statu jam dicto connectuntur.

Vita quavis ratione extincta, leges chemicae denuo sine ullo impedimento agere incipiunt. Decompositio autem quae deinde sequitur, ob parvam affinitates quiescentes inter et divellentes differentiam, lentè diversisque

fisque mutationibus, sibi invicem succedentibus perficitur. Inter hunc processum evolvuntur effluvia diversa, vivis animantibus nocentissima, et mortuorum corruptionem maximè accelerantia. Naturae omnino his similis sunt effluvia, quae a spirantibus perpetuò funduntur.

Hinc multorum venenorum animalium origo. Sunt alia ac terribilia, vita durante, producta, quamvis plura horum a jam dictis proveniunt. Quaedam naturâ ad animalis defensionem, vel ad praedam sibi comparandam donantur; quaedam morbo formantur. De his solùm nunc sermo faciendus, nam ad idem genus virus caninum pertinet.

Haec omnia id habent commune, quod in animalibus ejusdem speciei, et saepè in aliis similem materiam generent, similemque morbum inducant. Plura semel tantùm, alia saepè idem animal inficiunt. Cu-

jus generis id fit de quo agimus, nunquam adhuc observandi data est facultas.

Omnia chemicè, quasi fermenta, in animalium fluida et solida, sed vix directè in fibras motrices agere, ut credam, adducor, ob rationes sequentes. Effluvia putrescentia tantarum contagionum origo; corporum mortuorum putredinem quam maximè accelerant, et vivorum saepe inducunt. Contagiones in contactu cum substantiis animalibus inclusae, iterum erumpunt multo magis pestiferae. Ab omnibus hujus generis venenis formantur similia venena, in iis corporibus quae inficiuntur, quod nunquam evenire observatur ex aliis morborum causis, quae in fibras motrices agunt, et quae musculo cuilibet admotae, eundem ad contractionem cient; illa autem venena nullum talem effectum edunt. Hae statim operari incipiunt; illa temporis plus minusve quasi dormire videntur. Motus enim

animales luce celerius perficiuntur; initium mutationis cujusdam chemicae fermentationi similis, adversante principio vitali, admodum tarde fieri necesse est.

Opponuntur ergo venena de quibus loquimur, ei potestati, per quam corpora animalia contra leges chemicas componi diximus. Si haec adhuc superior sit, illa nullum praeftabunt effectum, atque solida ac fluida corporum, statu combinationis sano manebunt. Si vero inferior, et aliqua decompositio fieri incipiat, animali exitium minuitur. Inest autem corpori (si physiologi hodierni verba elegantia mutare liceat) vis prorsus mirabilis, qua non solum multorum hujusmodi venenorum effectus arceat, sed multorum jam inchoatos quam optimè et citissimè solvat, aliosque suo modo ad felicem exitum lentiùs producit. Neque haec vis naturae medicatrix, uti a medicis nominatur, magis miranda quam ea, quâ
corpus

corpus statu sano perpetuò servatur, sed ejusdem esse omnino naturae videtur. Materia enim morbida in venis fluitans, quum primum formetur, tales motus excitat, qui eam e corpore per diversas secretionones vel naturales, vel ad propositum institutas, ejiciant, et reliqua fluida et solida statu ad vitam necessario conservent. Haec operatio vero tali cujusdam organi secernentis actione stipatur, qualis venenum simile ejiciendum formet.

Multum autem abest, ut motus solummodo salutes excitentur. Plurimi saepe nihil ad corporis sanitatem conducere videntur, sed eidem exitio sunt. Contra hos summis viribus semper conandum. Sed conatus ipsi naturae salutes saepe ad corpus a chemicâ veneni actione defendendum parùm valent. Saepe materiam e corpore ejiciendam parant, quae denuò in systema absorbetur, uti in lue venerea et carcinomate

mate accidit. Saepe nimii sunt, vel quamvis ad venenum abolendum tendunt, ipsi corpori nocent. Saepe denique, causâ nocivâ superatâ, quasi consuetudine facta corpus vexare pergunt. Hinc nunc promovendi, nunc compescendi; saepe autem mutandi, vel prorsus abolendi.

Ratio cur quaedam venena vulnere imposita, praesertim caninum, tam diu lateant, procul dubio potestati, qua corpus obstat mutationibus, quas efficere tendunt haec venena, attribui oportet. Faciliùs autem solvitur hic nodus, si opinionem Monro cel. amplectamur, quod venenum caninum, non secus ac syphilidis, in parte, cui applicatur, materiam sui generis formet, quae perpetuò ac lentè absorpta corpus universum inficit. Haec confirmatur observatione Doctoris Grey*, qui, rabie in homine quodam incipiente, parti demorsae vesicatorium imposuit;

* Vide Med. Comment.

fuit ; ex quo, ulcus sub cuticulam profundum detectum est. Cum autem dolores in parte morbum praegrediuntur, probabile est, eo tempore quantitatem insolitam et formari et absorberi ; et idcirco morbo, parte ante id tempus exsectâ, fore ut praeveniamus.

V. *De statu corporis humani actione hujus veneni inducto.*—Cum omnia venena animalia chemicè in corpora viventia agunt, vel agere tendunt, actio morbida quae in solida viva deinde sequitur, in diversis admodum varia observatur. In rabie caninâ, cerebrum et muscoli voluntati obedientes, praecipue afficiuntur ; motu sanguinis nisi per ea parum laeso. Omnia enim symptomata maximi momenti ejus generis sunt, quae nervosa nominantur. Talia sunt totius systematis summa sentiendi vis, convulsiones, musculorum rigiditas, anxietas,

et

et liquidorum pavor. Symptoma ultimum Mead nullo aquae timori specifico, sed tantum dolori a deglutiendi difficultate, ob musculorum spasmos, adscripsit. Veniam autem obsecro, si ab hac opinione, quamvis plurimi eam amplectuntur, dissentiam. Admodum enim acutum oportet eum dolorem esse, cujus causa vel solummodo perspecta convulsiones per totum corpus ciat. At non solum aquae visus, sed ejusdem ab uno vase in alterum lapsus, immo etiam mentio, vel aëris frigidi flatus, hunc effectum habet. Praeterea Morgagnius casus memoriae tradidit duorum hydrophoborum, quos sese salute frui credentes, primum hoc symptoma tetrum adortum est, cum flumen transierent. Atque alia exempla plura memorantur, in quibus aegri prius visum aquae oblatae horruerunt, quam ex eadem deglutitâ dolorem experti sunt. Hîc igitur effectum ante causam invenimus. Postremò multi hydro-

hydrophobi quamvis primi conatus ad liquida deglutienda dolentissimi fuerunt, tamen paululo absorpto, haustum largum ex facili sumpserunt. Ob has rationes liquorum metum cuidam generis nervosi statui turbato, nequeo non ascribere.

Quum statum sanum generis nervosi prorsus ignoramus, non quidem mirandum, si haud possimus dicere qualis ejusdem status operatione viri canini inducatur. Doctor Mease quidem eo usque tendit, ut venenum actione sola debilitante in genus nervosum operari affirmet. Quî autem fieri potest, quod effectus tam multiformes a causâ simplici dependeant? In morbis debilitate majore stipatis, nulla talia symptomata observamus. Quid ergo talis explicatio proficit? Neque remediis optimis consentanea est; sanguinis missione nempe, et balneo frigido usque adhibito, donec corpus sanissimum infirmet.

Nec

Nec iis assentior, qui hunc morbum inflammatorium esse contendunt. Haec opinio vulgò Boerhaavio attribuitur, sed in ejus scriptis nihil tale invenio. Dicit quidem, quod “ statim post prima signa invadentis mali morbus tractandus, ut summus inflammatorius, mittendo sanguinem,” et aliis similibus. Sed statim adjicit, “ interim hoc facto, obnubilatis oculis in piscinam frigidam demittendus.” Ergo morbum tractandum dicit, partim remediis quae tollunt, partim quae inflammationem augent. Sed audiamus quid reverà de naturâ hujus morbi inflammatoriâ opinatur. “ Videtur,” ait, “ primo consistere in affectione nervorum, proxime referenda ad convulsiones; dein hinc vitium nasci sanguini, humoribusque, quod inflammationi gangraenosae quasi proximum fit.” Inflammationem ergo adesse, sed morbo tantum productam existimat, eamque

eamque gangraenosam appellat. Quod originem ducat ex inaequali sanguinis distributione per convulsiones inductâ, apparet ex eo, quod eas partes solas adoritur quae maximè convulsionibus vexatae sunt, et quod post mortem aliquando defuisse observata est. Quod sit admodum lenis, manifestatur ex eo, quod haud sentiatur dolor nisi per intervalla, nempe cum spasmi maximè urgeant, quod motus arteriarum saepè haud incitentur, sanguis missus superficiem inflammatoriam non ostendat. Certè levaminis oblitus est celebris Ferrier, quod hydrophobi ex cursu violento et balneo frigido experiuntur, quando opinatus est, quod sectiones cadaverum futurae morbum, quasi quandam peripneumoniae speciem, a sanguinis circuitu per pulmones obstructo pendere ostenderent. Sectiones jam factae, paucis exceptis, tali suppositioni adversantur.

Cum morbum in quâdam actione generis nervosi constare affirmem, parum me ad illius naturam explicandam contulisse confiteor; sed forsan ultra progredi nefas. Non tamen omnino inutilis videtur haec observatio, quoniam rectè investigationes futuras dirigit, et medicos ad remedia tentanda ducit, quae aliis systematis nervosi vitiis profuere.

VI. *De Curatione.*—A praedictis, si opinionem de morbi naturâ veram amplexus sim, tria consilia curatoria deduci possunt.

1mo, Venenum quam celerrimè e corpore separare, vel ejus naturam delere. 2do, Effectibus veneni obviam ire. 3^{tio}, Et effectus jam productos superare. In duobus prioribus constat prophylaxis, in hoc morbi curatio. Non omnino sejungenda sunt haec consilia. Haud enim certum est, an quaedam remedia chemicè in virus, an tantum novas actiones excitando profint;

et

et quaedam et ad morbum praecavendum, et ad jam formatum tollendum laudantur. Priusquam me ad haec fusiùs consideranda accingo, praefari oportere judico, quod nullum jam propositum certè huic morbo tam diro obviam ire, multo minus ineptum sanare promittat. Ita ut semel respondeam iis, qui curationibus a viris fide dignis memoratis objiciunt, eadem remedia aliis in exemplis haud profuisse.

Prima indicatio optimè perficitur, quam celerrime a morfu, partem vulneratam recidendo a sanis. Si autem partis situs atque natura, vel aegri timores obstant, vulnus inurendum est, vel medicamenta exedentia imponenda sunt. Vulnus autem inuritur, vel cauterio, vel pulverem illum terribilem, ex nitro, sulphure et carbone confectum, in parte explodendo. Ex omnibus medicamentis exedentibus aptissimum videtur kali purum, per quinquaginta annos jam in no-

focomio

focomio Mancunienſi uſitatum. Et ita ad votum ſucceſſit, ut omnes a canibus rabidis demorſi quibus adhibitum eſt, a morbo incolumes euaſerint, quamvis in ſpatio dierum quatuordecim, demorſi circiter quadraginta eo modo tractati ſunt. Si ergo ſententia Doctōris Hamilton vera ſit, quod unus tantum ex hominibus ſedecim demorſis morbo corripiatur, tamen hoc remedium multum profuiſſe neceſſe eſt. Magnâ vî ſubſtantias animales ſolvendi, et mutandi compoſitionem gaudet.

Sed dolendum eſt, quod partis extirpatio, quamvis crudelis haec medela videatur, et vulneris uſtio, et ſaltem alia medicamenta exedentia, imparia ſaepe ad hydrophobiam praecavendam reperta ſint. Id oriri neceſſe eſt ex eo, quod vel ſerò ad ea confugerint medici, vel ob aegri timores, minus ſedulo ſint adhibita. Ergo poſt partis exciſionem, ne haud ſatis profunda ſit, vel ne ſcalpellum

scalpellum salivâ tinctum, aliquam in vulnere relinquat, kali purum imponendum arbitror. Si autem jam propositis obsequi non licet, sanguis per cucurbitulas e vulnere detrahendus est.

Omnia praedicta remedia et anteire, et subsequi debet aquâ multâ vel simplici, vel cui alkali vel quicquid tale sit adjectum, plena ablutio. Hujus generis, sed admodum foetida est ea lotio, ex cineribus quercinis et urinâ confecta, et jam diu ab equite Roberto Gordon ad salivam e vulnere eluendam proposita: Sed hoc simplex remedium contra morbum ita tetrum, nimis diu neglectum fuerat, quando medici argumentis Doctoris Haggarth ad pleniorum ejusdem usum adducti sunt. Prius autem salivam linteo sicco abstergendam admonet, ad quem finem terra sicca super vulnus a Doctore de Moneta imponitur. Antiqui, uti a Celso accipimus, ut venenum serpentum exfugeretur,

exfugeretur, vivum gallinaceum pullum per medium dividere, et protinus calidum super vulnus imponere soliti sunt; remedium sane foetidum, et ludicrum, si aliquid tam crudele ita appellare liceat. A quodam * tale exemplum sequente, in actis societatis regiae Londinensis praecipitur, ut virus caninum methodo haud absimili e vulnere educatur; non quidem gallinaceo pullo per medium diviso, sed plumis tantum divulsis. Pullum post factum, cito tumescere et mori dicitur. De hoc non ad exemplar, sed ad naturam viri canini illustrandam mentionem feci.

Cum autem salivam totam esse ablutam, certo sciri nequit, ulcus apertum diu fieri oportet. Aucta enim ex arteriis exhalatio venenum certiùs expellet, et si verum sit, quod

* Philosophical Transactions abridged, Vol. III. p. 284.

quod novum venenum quâdam actione in parte inductâ, non secus ac in ulcere venereo, perpetuò et lentè formetur, probabile est, quod inflammatio in vulnere excitata, huic actioni obviam itura sit. Quae vero ex medicamentis exulcerantibus aptissima sint, vel an sint applicationes, praeter quae comedunt partem, quae chemicè in hoc venenum agunt, haud scimus.

Acetum et extus et intus adhibitum a quibusdam laudatur. Diu contra multa venena pollere creditum est. A Celso certiores facti sumus de casu cujusdam pueri qui cum ab aspidè ictus esset, acetum quod forte secum habebat, ob sitim prementem ebit et liberatus est. D. Beudon * memoriae tradidit quod duo canes et sus rabie correpti, cum nullus alius humor bibendus oblatus sit, haustus aceti largos sumpserunt, et salutè restituti sunt.

Doctör

* Histoire de la Société Royale de Médecine, à Paris
Pour les années 1777 et 1778.

Doctor Percival perspicacissimus succum gastricum super vulnus imponi proposuit. Ad id adductus est ex singulari illâ, et bene nota virtute, qua pollet hic liquor substantias animales decomponendi, et ex immunitate, quâcum venena alia animalia in ventriculum excipiuntur, quae in vulnere sunt nocentissima. Non huic abfimilis, sed minus valens videtur cerevisiae sputum, quod in compositionem cujusdam cataplasomatis Etmulleri ingreditur. An tales applicationes quid contra hoc venenum possint, haud usu confirmatum est.

De frictionibus cum oleo tum parti ipsi, tum universo corpori adhibitis, etiam de usu olei interno, non ita dubium videtur. Doctor Sims eruditus manuscripta quaedam Graeca vetusta edidit, in quibus oleum contra venenum canis rabidi valere dicitur. Ejus usu solo Doctor Shadwell aliquem hydrophobiâ laborantem liberavit. Cum summo et evi-

dente

dente beneficio adhibitum est feminae hydrophobae, quam Doctor Nugent ad salutem restituit : Neque a Doctore Arnold in casu, quem successu tam felici tractavit, neglectum est hoc remedium ; quid autem contulerit ad aegri salutem incertum est. In casu cui serò, paucas nempe horas ante mortem, accersitus est Hamilton, haustus olei levamen dulcissimum, quamvis fugax protulit. Forfan quibusdam difficile foret concipere, quomodo tales effectus a tali causa oriantur : Sed in aliis morbis frictiones cum oleo nullâ ratione despiciendae sunt. De harum potestate contra serpentum ictus nemo dubitare potest. In tetano a quibusdam laudantur ; certè adversus dolores cruciantes, qui aliquando dentis extractionem sequuntur, multum valent. Sed effectus non minus mirandi, quam ipsa hydrophobiae curatio, de eodem remedio decantantur. Comes* Von

E

Berchtold

* Vide Philosophical Magazine, Vol. II. p. 256.

Berchtold librum nuper edidit, in quo frictions cum oleo calido pro certo remedio, et ad pestem praecavendam, et etiam, si non diu aliquem tentaverit, sanandam laudat. Dicit quod aegri peste laborantes, et a medicis derelicti, contra omnem spem convaluerint ope hujus remedii toti corpori fortiter adhibiti, per quod ingens sudor effusus est. Idem inventum D. Baldwin diu apud Turcas consuli Britannico attribuit. Philanthropicus Howard hanc curationem omnibus adversus pestem antecellere affirmat. Quamvis probabile sit, quod comes ob desiderium inveniendi remedium aliquod contra pestem, melius de eo sentiat, quam mereatur; tamen idem multum profuisse nequeo non existimare; praesertim cum a Celso in capite de pestilentibus febribus curandis idem praecipitur. Ita enim loquitur; "In ipsis accessionibus oleo et
" aqua

“ aqua refrigerandus est, quae miscenda
“ manu sunt donec albescant.”

Si vero oleum morbum sanare potest, cur non ad prophylaxin adhibeatur? Quo citius post ictum serpentis ad ejus usum confugimus, eò certiores ejusdem effectus inveniemus. Haec quidem super vulnus imponenda sunt. Sequitur, ut inquiram quomodo impleatur secundum consilium, effectibus nempe veneni obviam ire.

Vis, uti supra demonstratum est, per quam corpus humanum tam mirè se ab hoc veneno defendit, non differt ab eâ, cujus ope nostra fluida ac solida in statu ad vitam necessario componuntur. Huic igitur ad hydrophobiam praecavendam succurrere totis viribus oportet. Omnes Hygienes regulae servandae sunt. A corporis nimiâ plenitudine praecipue cavendum, ne vires naturae oneratae muneri suo deficiant. Hinc excretiones omnes promovendae, et ali-

quando

quando sed rarius sanguis mittendus. Quae ventriculum exonerant vel infirmant, ante omnia evitare; quae eundem et totum corpus roborant, adhibere debemus. Hinc utendum est exercitio, non ad corporis lassitudinem; cibo modico nutriente; balneo frigido; aere salubri frigidulo; saepe medicamentis, quae ventriculo tonum conciliant, sicut tonicis et amaris; neque ergo, ut aliqui volunt, illud Æscronis arcanum de cancris combustis herbisque aromaticis omnino despiciendum. Nec solum robur conciliare, sed stimulantia quoque administrare oportet, quorum usum tamen languor non sequatur; ita ut motus arteriarum incitator fit. Ergo temperati Baccho solito liberiori indulgere debent. Meracum enim, ait Celsus, omnibus venenis contrarium est. Medici ab omni aevo diversa alexipharmica ad praecavendam hydrophobiam memoriae et literis prodiderunt. Omnia id habent commune,

mune, quod ex vegetabilibus aromaticis consistit, et quod ruta, semper adversus spasmos valere credita, plerumque in eorum compositionem ingrediatur. Talis est ille Palmarii pulvis celebris. Ante omnia autem serenitas animo est concilianda. Timor enim et tristitia ad omnes contagiones suscipiendas corpora aptiora reddunt. Nam excretiones, praesertim cutis, supprimunt, circuitum sanguinis languescere, et ventriculum laborare faciunt, ideoque viribus naturae conservatricibus labefactis, venenum vires suas in corpus exercet. Ergo quamvis nullum specificum invenietur, utilissimum erit, si aeger se aliquid tale sumere credat. Praeter jam dicta, multa remedium, quae adversus morbum jam natum praecipiuntur, et quae considerare nunc aggredior, ad prophylaxin subinde sunt proferenda.

Morbum

Morbum adfuturum ostendunt in vulnere dolores. Deinde ergo remedia fortissima applicari debent. A quibusdam praecipitur, et non sine quâdam rationis specie, uti forsitan a praedictis apparebit, vulnus ita tractare ac si jam inflictum sit; id nihilominus experientia adhuc haud confirmatur.

Vix dubitari potest, quin eo tempore vires naturae medicatrices superare venenum conentur; sed motus excitati sunt generis nocentissimi. Si autem eos, aliis arte inductis possimus abolere, concludere licet, non solum ex analogia aliarum contagionum, sed etiam ex ipsâ in hac experientiâ, quod hi novi motus, vel alii et salutares a veneno producti, aegrum ad sanitatem restituent. Canis rabie laborans ictu serpentis liberatus est*. Jamdiu notum est, quod cum homines febris contagioni expositi sint, eandemque

* London Medical Journal for April, May, and June 1784.

DE RABIE CANINA. 39

candemque agere signa solita ostenderint, febris, dato emetico, saepe vel penitus dissiparetur, vel benigna evaderet. Id autem multo certius fieri frigidâ corpori admotâ, ostendunt experimenta recentia laude dignissima. Hoc quidem antiquis haud ignotum est, et a nemine ejusdem ratio clariùs explicatur quam a Celso. "Saepe," enim ait, "ex aqua frigida cui adjectum sit oleum, corpus pertrectandum est; quoniam interdum sic evenit, ut horror oriatur, et fiat initium quoddam novi motus." * Haec doctrina haud differt ab eâ, quam celebris Johannes Hunter edocuit, et nuper ingeniosus Currie pulcherrime, ornavit, et multis ad rem medicam spectantibus auxit; nisi quod Hunter nullas duas actiones posse, vel in universo corpore, vel in eâdem parte, simul existere affirmet. Per quod huic persuasum fuisse, duas actionis causas non pos-

se

* Vide Lib. III. Caput IX.

se simul operari intelligo. Sed me ad hoc argumentum nunc investigandum non accingam. Satis est ad propositum praesens, si quasdam actiones brevi sine ullo detrimento desituras excitando, alias nocentes jam in corpore existentes abolere possimus.

Hoc ergo cardine versatur hydrophobiae curatio; quomodo autem optimè perficiatur, ex usu solo colligi potest. Remedia idonea quidem summo jure expectanda videntur ex iis, quae subito ac violenter genus nervosum excitant, quae antispasmodica dicuntur, quae corpus roborant, et, si quaedam talia sint, quae quâdam specificâ vel ignotâ operatione agunt.

Nulla ratione, ut existimo, vehementius et tutiùs excitari potest genus nervosum, quam balneo frigido ex improvviso, et fere ad vitae discrimen adhibito. Cum hoc remedium unicum dicit ille medicinae Romanae princeps, tam saepe hoc tentamine
citatus,

citatus, eum idem successisse, vel propria observatione, vel aliorum fide compertum habere, non dubio. Van Helmontius, se forte senem hydrophobum ita liberatum vidisse attestatur. Actis academiae scientiarum memoratur exemplum feminae demorsae, aquae metu jam cruciatae, quam sanguinis missio et balneum frigidum ut supra adhibitum liberaverunt; et eodem loco de aliis hydrophobis eodem regimine salutis restitutis mentio fit. Doctor Hillary* quoque, vir ob probitatem et scientiam insignis, se iisdem remediis feminam, post tres menses a morfu hydrophobiâ tentatam, curasse affirmat. Aegrae a balneo egressae medicamenta antispasmodica, et quae evocarent sudorem, adhibuit; et sequente mane catharticum, quod forsan nihil ad hanc curationem contulit; dein iterum

F jam

* On the epidemical diseases in the Island of Barbadoes.

jam dicta medicamenta administravit. Van Swieten ita de quodam hydrophobo loquitur ; “ Qui a fele rabida demorsus, neglecto
“ vulnuscule, sexto mense in hydropho-
“ biam incidit ; postquam largâ copiâ aquae
“ perfusus erat toto corpore, bibere potuit,
“ et in omnibus levari videbatur : attamen
“ periit. Sed notandum, quod jam per
“ triginta horas fuerat hydrophobus, ante-
“ quam hoc remedium tentaretur.” Deci-
piuntur autem, qui hydrophobos quasi frigidâ lavant, et se remedium a Celso propositum frustra tentâsse dicunt. Nam, ait Van Swieten, a modicâ aquâ irritatur morbus, non domatur. Praeter usum aliqujus antidoti, post balneum Celsus aegrum in oleum calidum dimittere jubet, sed id contra quosdam malos balnei effectus, non contra ipsum morbum. At a praedictis apparet, quod corpus aquâ frigidâ egressum, oleo calido fortiter perfricandum sit.

fit. Ad morbum praecavendum, frigidarium corpus roborando utile judicavi; sed tamdiu adhibitum, quamdiu ad eundem sanandum necessarium videtur, non corpus infirmare non potest, et forsan causa morbi post effectus balnei corpore latere potest. Ergo immeritò huic remedio, cum morbus jam factus sit, objicitur hominis casus, qui cane rabido demorsus, naufragium passus est, et postea hydrophobiâ correptus periit.

Genus nervosum vehementer excitatur omnibus, quae fortiter vomere cogunt, vel nauseam inducunt. Eadem etiam dosibus admodum parvis, et repetitis, mirè ad multos morbos sanandos profunt. Talia sunt omnia venena vegetabilia et mineralia, quorum plura dosibus parvis optima remedia sunt.

Ex his hydrargyrus vitriolatus inter valentissima recensetur, et ex summâ auctoritate dicitur, et hydrophobiam praecavisse

et

et curasse, praesertim in canibus, sed aliquando etiam in homine. An praeparationes mercurii minus valentes, et vix evidenter genus nervosum afficientes, aliquid adversus morbum valeant, admodum dubium est. Cinnabaris in compositionem celebrem orientalem ingreditur, sed an quid ad ejus virtutem conferret, non apparet. Nulla alia e mercurio praeparata, quod scio, ad morbum jam factum removendum, feliciter; ad eundem autem praecavendum, nisi eventu incerto internè tentata sunt. Unguentum hydrargyri vulnere inunctum, morbum instantem praeveruisse certum est. Nam quatuor homines eodem die*, ab eodem lupo demorfi sunt. Horum duo de doloribus in vulneribus, quae facta fuerant dura, inflammata et elevata, conquesti sunt, et post paucos dies perierunt hydrophobi.

Deinde

* Default sur les Maladies Veneriennes, la Rage et la Phthisie, p. 314.

Deinde duo reliqui similes dolores senserunt, et se vulnera, uti supra scriptum est, inflammata vidisse (certum morbi adstantis signum) attestatur Default. Hic medicus tamen eosdem, dato Palmerii pulvere, et unguento mercuriali in vulnera et partes vicinas quotidie inuncto, prorsus sanavit. Casum pueri similem Peterburgi evinisse Doctor Guthrie attestatur. An vero a mercurio ipso, nisi ut ab alio quovis topico stimulo, vel solum a frictione cum oleo oriatur id beneficium, concludere non licet.

Est apud Indos formula diu adversus hunc morbum celebris, sed nostris regionibus nondum usu confirmata, quae facile ad hoc remediorum genus referri potest, quamvis a quibusdam malè pilula de Tanjore tonica appellatur. Ex Arsenico et quatuor plantis venenatis parum botanicis Europaeis notis constat.

Atropa belladonna in Hanovera ad
eandem

candem finem per annos triginta decantata est. Ejusdem generis esse videtur remedium Ormskirkianum laudibus sanè immodicis elatum, sed non, si mihi ex qualitatibus ejus in sensorium judicare licet, contemnendum. Ex praescriptione, quae avo meo data est, et quae, uti mihi probabile fit, eadem est ac ea quam Dominus Hill a peregrino quodam e societate Jesu accepit, virtutes hujus remedii ab helleboro et albo et nigro pendere, adducor, ut credam. “Nonnulli, qui jam aquae metu, prehebantur,” ait Dioscorides, “in ipso primo morbi insultu, helleborum sumentes, evaserunt incolumes.”

Haec quidem sunt praecipua ex remediis, quae genus nervosum excitando, contra venenum caninum profuisse videntur. Forfan et ea, quae antispasmodica dicuntur, eodem modo sed gradu minori operantur.

Medicamenta hujus generis, uti opium,
moschus,

moschus, camphor, valeriana, summm levamen in hoc morbo protulerunt. Id facile patebit alicui curationes perpendenti, quae a diversis medicis productae sunt, praesertim a Doctoribus Carolo Peters *, Nugent, Arnold, Hillary, quas hîc speciatim describere longum sit. Alia quidem remedia eodem tempore administrata sunt, sed ex iis effectus boni satis dilucidè apparent.

His et aliis casibus qui curationem acceperunt, objicitur, quod quamvis aegri canibus rabiosis demorfi sint, contagionem haud acceperint, sed timore solo affecti sint. Metum aquae a causis aliis aliquando, vel forsân etiam a terrore oriri haud inficias ibo. Non autem concipere possum, quo pacto omnia symptomata, eodem ordine, quo ab hac contagione specificâ, oriantur. Praesertim intellectu difficile est, quod homo se infectum

* Phil. Transf. No. 475. p. 257.

infectum credens, non ante diem trigesimum vel quadragesimum afficiatur; quod vulnus eo tempore inflammari incipiat, et deinde omnia signa rabiei verae sequantur. Contendit quidem Hamilton morbum citiùs in his exemplis morsum sequi, quam evenire solet. In casu ex Hillary citato, morbus non ante mensem tertium sese ostendit. Idem auctor duos ad salutem restituit, qui solito tempore a morfu nihil metuentes, signa solita experti sunt, quae primum huius morbi stadium comitantur; non tamen liquorem horrebant. Eos non aliter tractavit, quam feminam jam dictam, nisi quod loco balnei frigidi, eos vomere coegit, et postero die multò liberatos mari levatum ire iussit. Ægra quae Doctori Nugent curae fuit, tempore usitatissimo aquae timore correpta est. Huic exemplo Hamilton obijcit, quod aegrâ fanatâ omnia symptomata a terrore reversa sunt; at mihi hunc casum perlegenti

perlegenti apparet, aegram tantùm eo tempore convalescere; non vero morbum, sed ea sola rediisse signa (si dolores in vulnere excipias) quae a mente perturbatâ in corpore morbo exhausto oriri solent. Si autem morbus totus rediret, quid deinde? Nonne consentaneum est legibus corporis humani, quod actiones quibus diu usitatum est, facile a causis levibus reducantur? Si quis a gonorrhoea convalescens, frigore pedibus admoto in eundem morbum incidat, quis eum hominem priùs a frigore morbum inductum habuisse asseruerit? In casibus a Shadwell et Arnold relatis, circiter diem decimum morbus est adortus, quamvis ipse Hamilton aliquem die undecimo correptum fuisse concedat. Puella in Academiâ Scientiarum nominata die decimo quinto, et aeger Doctoris Peters decimo quarto in morbum inciderunt. Quae cum ita sint, nullam cau-

fam agnosco, cur hos casus timori, et aliquos alios veneno canino attribuamus.

Cum in his exemplis medicamenta antispasmodica in combinatione administrata sunt, fane difficile est dicere, quidnam maxime valens sit. Moschus forsan omnibus anteferendus est. De remedio apud Chinenfes usitato, et ex Moscho et Cinnabari constante, ita loquitur Van Swieten. “ datur et ad curam prophylacticam, si de-
“ tur statim post morsum inflictum, vel
“ tam cito, quam fieri potest; tuncque per
“ triginta dies ab hydrophobia tutum red-
“ dit hominem demorsum, quo tempore
“ elapso datur denuo eadem dosis. Ubi
“ vero aliqua signa hydrophobiae adsunt,
“ tum secunda dosis hujus pulveris debet
“ dari tribus horis post primam dosin sumptam, et certa promittitur cura. Succes-
“ sisse hanc curationem saepius testantur
“ auctores.” Exemplis ad quae refert

Van

Van Swieten addi potest, quod equus Doctoris Starr * liberè potuit ebibere postquam hunc remedium sumpserat, quamvis antea etiam aquae visum non sine convulsionibus tulerat.

Praeter medicamenta jam dicta sanguinis detractio, sudantia et epispastica meritò inter remedia antispasmodica recensentur. Primum horum in ferè omni exemplo hydrophobi curati adhibitum est; vix in primo morbi stadio, et viribus aegri integris, sine quodam levamine missus est sanguis.

De potestate qua adversus spasmos pollet sudor modicus, inter omnes medicos constat; ergo in hoc morbo promovendus videtur. Nugent remedia sua optimè profuisse, quando moverunt sudorem, observavit. Epispastica et rubefacientia faucibus externis, ubi spasmi maximè urgent, a quibusdam haud immeritò applicata sunt.

Celebris

* Phil. Trans. No. 495. p. 284.

aliqui Celebris Ruffi et ejus discipuli, qui morbum a debilitate oriri contendunt, remedia tonica dicta proposuerunt; neque id, ut existimo, injuriâ, cum debilitas summa saltem morbi progressus producit, et omnia haec plus minusve genus nervosum excitant. Sed optimis tonicis vel non locus est, vel ea nimis tardè operantur, uti cibus nutriens, exercitium, astringentia, amara. Frigidarium, ut supra notavi, morbo jam tentatis nocet, nisi eo usque adhibitum, ut languor ejus usum sequatur. Restant vinum rubrum et cortex Peruvianus. Illud post balneum dandum existimo; hunc parum nisi convalescentibus profuturum puto.

Sequitur, ut ea investigem, quae, si quid valeant, ad nullum magis generale principium referri possunt. Praecipuè autem ad curam prophylacticam celebrantur, de quâ judicium imprimis difficile est. Priusquam aliquas virtutes cuivis medicamini ascribere
licet,

licet, necesse est, ut vel ex multis exemplis collatis, plures demorfi, eodem sumpto, incolumes evaserint, quam qui id non sumpserunt ; vel ut quaedam signa praebeantur, e quibus morbum adfuturum fuisse sine eo medicamine dignoscatur. Ex quo, multa specifica antiquitus jactata silentio praetere cogor. Jus tantum memoriae summi viri Mead me credam reddere, si affirmem, eum saltem putare, se lichinem cinereum terrestrem ex ipso usu tantis laudibus efferre. Attestatur se per triginta annos plurimos homines demorfos novisse, qui omnes pulverem antilyssum sumpserunt, ac a rabie incolumes evaserunt. Dominus Georgius Dampier * ait, quod hoc remedium canum venaticorum gregi adhibitum est, et in omnibus morbum ex toto praeveniit, praeter unum, cui, experimenti gratia, non datum est, et qui rabie correptus periit ; sed omnes

* Philosophical Transactions abridged, Vol. III. p. 284.

omnes ferè canes demorfi moriuntur.³⁰ Doctor Robertus Rookes * nos certiores facit de homine, qui ab hoc morbo eodem remedio praemunitus est, si excipias, quod omni lunâ novâ et plenâ vertiginem expertus sit; quod eum canino viro infectum, sed remedio curatum fuisse ostendit. Hoc confirmatur casu ex Peters supra citato, in quo aeger diu postquam restitutus est, vertigine iisdem lunae mutationibus affectus est. Si his historiis fidem concedas, idem remedium aliis exemplis successisse suspicari licet. Piper et balneum maris, quibuscum conjunctum est, redditura corpus ad labem suscipiendam minus proclive ex praedictis patebit.

Ex observationibus quoque Mead et Hillary apparet plures demorfos qui contagionem susceperant mutationibus lunae supra memoratis affectos fuisse. Sed in omnibus

ad

* General Practice of Physic, p. 82.

ad quos hic accersitus est, morbum praeca-
vit (cura vulneris haud neglectâ) eisdem
remediis, ac aegros jam dictos sanitati resti-
tuit.

F I N I S.

DE FABRIC

